

Виходить у Львові
щодня (крім неділі і
гр. кат. свят) о 5-ій
годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улица
Чарнецького ч. 12.

Внесень приймають ся
лиш франковані.

Рукописи
звертають ся лиш на
окреме жадає і за вло-
женням оплати поштової.

Рекламації
незанечатані відля від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Передплата
у Львові в агенції
дневників пасаж Гав-
мана ч. 9 і в ц. к. Ста-
роствах на провінції:
на цілий рік К 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно . . . „ — 40
Поодинокое число 2 с.
З поштовою пере-
силкою:
на цілий рік К 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . „ — 90
Поодинокое число 6 с.

Додаток до „Газети Львівської“.

Сойм краєвий.

На засіданню сойму дня 9 с. м. по відчи-
танню петицій та внесень слідувало мотивоване
внесенє поставлених на попереднім засіданню.
З тих внесень пос. Остачука в справі при-
знання учителям і учителькам збараского пові-
та 25 проц. додатку на дорожню на рік шкіль-
ний 1905 і 1906 передано комісії бюджетовій.

Пос Старух мотивував своє внесєне в
справі зміни приписів і законних постанов що
до паспорту для свиний і рогатої худоби. Він
домагав ся, щоби завізвати правительство, аби
оно в порозуміню з Виділом краєвим внесло
зміну закона з 29 лютого 1880, іменно же роз-
порядження міністерства справ внутрішних,
справедливости, рільництва і торговлі з 12
цвітня 1880 в тім напрямі, що: 1) обовязок
паспортовий взагалі зносить ся, або бодай 2)
що обовязок виказувати ся паспортом мають
лиш ті, котрі наладовують рогату худобу і без-
роги на вивіз на залізницях. — Внесенє се пе-
редано комісії господарства краєвого.

Раді повітовій в Старім Самборі уділив
сойм концесії побирания мита від мостів пові-
тових в Старім Самборі, Топільниці, Турю,
Тершаві і Старій Соли а відтак розпочала ся

дальша дискусія над звітом комісії аграрної
в справі унормованя парцеляції.

Перший промавляв пос. Інонієський
і підніє потребу унормованя справи удержу-
ваня церков і костелів на случай парцеляції
обшарів двірєких. — Посол Гупка полемізу-
вав з пос. Стапінським і доказував єму, що не
правдивий єсть єго закид, мов би він, Гупка,
мешкає в Кракові, а селянам віднаймає ґрунти
по 30 до 40 зр. за морґ; він мешкає і господа-
рить в Нивисках, а винаймає лиш половину
ґрунтів селянам і то по 4 до 10 зр. за морґ.
Так само неправда, мов би він нищив дієи
єго сусіди. В дальшій своїй бесіді доказував
пос. Гупка, що все складає ся тепер на то, що
ціна землі значно обнизить ся. Після
єго погляду в наслідок зміни відносин
в Росії, капітали, котрі до недавна
численні польські родини з царства
польского і жида з Росії льокували
в Галичині в маєтностях земєких,
відпливуть назад до Росії. Наконєць
заявив бесідник, що внесенє комісії аграрної
мають лиш на ділі перешкодити занадто на
глому спадкови ціни землі і управльнити ту
ціну.

Відтак промавляв ще посол Стапін-
ський і піддержував закиди, піднесені против

пос. Гупки та домагав ся, щоби правитель-
ственный комісар вглянув в господарку „Това-
риства обивательської помочи“ в Кракові, ко-
трого презесом єсть пос. Сенковський а секретарем
пос. Гупка. Наконєць по промовах гене-
ральних бесідників: Стапінського „против“ а
Гурского „за“ відкинено всіма голосами против
9 (людовців і Русинів) внесєне пос. д-ра Ка-
роля: щоби над внесенєми комісії аграрної пе-
рейти до порядку дневного, а спеціальну ди-
скусію відложено до слідуєчого засіданя.

Відповідь Є. Експ. п. Намістника.

Перед закритєм засіданя відповів ще Є.
Експ. п. Намістник замість правительствен-
ного комісаря на інтерпеляцію послів Шептиц-
кого, Тарновского, Чарторийского і тов. та
сказав:

Від якогось часу множать ся подібно як
і в инших краях коронних, в Галичині, імен-
но же у Львові і Кракові демонстрації, маючі
підпирати змаганя до рівного, загального права
голосованя. Не буду тут оціняти того жадаєня,
бо то річ законодайних тіл, а стою на тім ста-
новици, що я і підвластні мені органи мають
передовсім безсторонно допильнувати точного
виконуваня обовязуючих законів. Основною кон-
ституційних прав єсть свобода і рівність. Сво-
бода для кожного виповідати свою гадку —

3)

В американських містах промислових.

Після Е. Гессе-Вартеґа — зладив К. Вербни.

(Дальше).

— Ви, пане Мічер, не дістаєте мабуть ні-
яких листів — сказав я до него, показуючи на
порожний стіл.

— Не дістаю ніяких — відповів він. —
Мені предкладають лиш найважливіші депеші,
котрих приходить пересічно 1200 щодня, а
в котрих розходить ся о закупно кілька тися-
чів штук худоби, о страйки або о дуже вели-
кі інтереси.

— А Ви то залагоджуєте так раз-два,
кількома словами, що виписуєте ва депешах?

— Чоловік має вже в тім вправу. Листа-
ми годі мені займатися. На то єуть инші лю-
ди. Може хочете то побачити? Ходіть зі мною.

Ми увійшли до комнаты зараз побіч. Ве-
лика сая, де сидять сотки писарів. Он там
коло вікон сидить рядом 24 клерків (писарів),
котрі нічого більше не роблять, лиш отвира-
ють листи. А вже видите тоті коші, що їх лю-
ди вносять. Тоті листи розділяють ся після
їх змісту помежи поодинокі відділи. Отсих єго
двайцять клерків виставляють рахунки.

— Сто двацять писарів, щоби писати
рахунки? То ви муєте тут мати хиба кіль-
касот контористів?

— Кількасот? Їх єсть кругло тисяч. (Ме-
ні аж голова завертає ся. У нас дома, то вже

велика фабрика, що має тисяч робітників. А
тут лиш самих контористів тисяч!) — Чого
не треба записувати, залагоджуємо через те-
лефон.

Сказавши то, повів він мене до телефо-
нійної централки, де єсть около 300 сполучень
і окремі дроти до веліких міст. Зараз побіч
єсть телеграфічний уряд з власними дротами
до Чикаґо, Нью-Йорку, Канзас Сіті, Омаґа і Бог
знає куди.

На других поверхах знов сотки клерків,
що сидять при своїх столах, ведуть книги,
пишуть листи, виповнюють табелі. Самі молоді
люди, ледви один, котрому минуло сорок літ.
Всі працюють тихо, все іде гладко, невидимі
питки сєго робітного лабіринту ідуть до рук
поодиноких людей, що прядуть і пускають їх
дальше, зовсім так, як то діє ся механічно в
прядільнях з нитками, що навивають ся на
цівочки.

— Кількоє тут записують щодня пане-
ру! Кількоє тут муєть заробляти друкарі лиш
на самім друку рахунків та книжок і заголов-
ків на листах!

— Ані цента — відповів на то Мічер
усміхаючись — бо ми маємо власну друкарню.
Ходіть на долину. — В найнижших поміщенях
того величезного будинку єсть в руху як день
так ніч десять великих екорих машин а пів
сотки людей обслуґує їх, впорядковують ви-
друковані афіші, вієти і т. п. Побіч того яких
двайцять і кілька переплетників опрацьовує кни-
ги ділові, що служать виключно лиш для ді-
ловодства Армура і Ски!

— От видите, в отсих побічних діловод-

ствах єсть наш головний зиск — сказав до ме-
не Мічер, коли ми ішли до справдешних по-
міщєнь фабричних. — Давнійше обмежали ся
ми лиш на різанє, вудженє та на фабрикацію
шинок і солонини. Множєсьєво ціньних річий
або відкидано або продавано другим як н. пр.
кости, ратці, кров, тельбухи, роги та велікі
відпадки. Але поволі переконали ся ми, що
що оплатити ся все то перерабляти. Ми устрої-
ли дві хемічні лабораторії, що містять ся в
онім будинку, одну для розелідів а другу для
виробів. Тепер даємо роботу пятьдесяти хемі-
кам. Звідтам виходить ціла куна антикареких
виробів. Поминувши пепсину¹⁾, котрої неапє-
титний початок чєй добре знаєте, робимо н. пр.
з т. зв. телячого молочка панкреатину, сред-
ство на травленє для дітей, відтак суперена-
ліну для здержаня кровотєчі, позаяк она стя-
гає кровоносні судини. Щоби виробити лиш
один фунт того средства, треба на то деклях
орґанічних частий із 18.000 штук рогатої ху-
доби.

В однім будинку Армурового міста вира-
бляють велікі можливі препарати з мяса, а
при тім працюють сотки робітників при помо-
чі машин; мясний екстракт на взорець Лібі-
ґового в коробках і табличках, віґоталь та веї-

¹⁾ Пепсина єсть то фермент жолудковий, ко-
трий має ту прикмету, що при звичайній темлоті
тіла розпускає білок і білкові творива, які знахо-
дять ся в наших стравах, і переміняє їх на так
звані „пептони“, творива подібні до плинного білка,
котрі ошієля жолудок і книжки можуть легко втя-
гати в себе і впроваджувати їх в кров.

свобода зборів. Що правительственні органи не обмежують тої свободи, доказом то, що від 1 серпня зголошено в Кракові 13 а у Львові 26 зборів. З тих лиш два заказано з причини спізненого зголошення. Але права і свободи мусять бути для всіх рівні. Скоро же одні хотять обмежати другим ті права і грозять ужитком насильства, єсть обовязком покликаних до того органів доцільнувати рівности права для всіх, отже удержати суспільний лад. Діланє тих органів буде тим успішнійше і легше, коли ціле публичне мйне стане по стороні тих, що боронять ладу, отже й рівних для всіх свобод.

Тимчасом на жаль буває у нас нераз, що чи то для показаня туготи, чи то генералізуючи поодинокі факти нетакту або навіть бруталности органів власти безпечности, або може й для того, що ще з давних часів лежить в нашій крові брак пошанованя для власти, публичне мйне безкритично і вже з гори займає становище против поліції. Звертаю поважно увагу цілої суспільности на велику небезпечність, яка містить ся якраз в тім прояві для самої суспільности... З моєї же сторони увіряю, що кожного вибрику чи переступленя законів зі сторони властей безпечности буду строго доходити і карати, але нехайже суспільність улегнає їм виконанє їх задач, а не утрудняє.

Они боронять рівної свободи для всіх, боронять законів, які ми самі для себе установили, а роблять то нераз з нараженєм адровля і життя. Для 15 жовтня в Кракові під час демонстрацій було ранених 5 жовнів поліційних — з демонстрантів ніхто. Зато стверджено, що демонстранти нераз приходили і у

лякі консерви з мяса. Коробки роблять машинами в окремії фабриці, що належить також до Армура. Одним із найважнійших виробів то ковбаси а у фабриці видів я цілий баталіон робітників, що вирабляють мортаделлі, салімі, готайські та льоньські ковбаси і многі інші роди, всіх разом 67. Всего того вирабляють на день по чверть міліона фунтів а многі з тих ковбас вивозять до Європи, мортаделлі до Італії, готайські ковбаси до Німеччини а льоньські до Франції.

Інша фабрика служить виключно лиш до перероблюваня костий на білярдові кулі, колодки до ножів, ножі до розгинаня паперу, на марки до грани і т. д. Одна, дуже штучно придумана машина вирабляє лиш самих гузиків чверть міліона на день. В окремих фабриках вирабляють з кістяного олію та оліємаргарини (котра лпшає ся при перероблюваню лою), альбуміну і каруку, мило і штучні навози. Розуміє ся, що вся тота робота на величезні розміри потребує також сили пари. Місер повів мене до будинку, де уставлені парові машини в силі 26.000 коний. В місци, де уставлені парові кітали, уживають всіх найновійших винаходів. Вся робота: довіз вугля, розгортанє, вибирає та вивожєне попелу і т. п. відбуває ся автоматично а в цілім тім просторі місци, що подобає нби на якусь чародійну кухню, працює всего лиш чотирох робітників!

В будинку, де лагодять консерви, побачив я, як там до блискуючих бляшаних коробок вкладають велику масу курячого мяса, а коробки залютовує відтак дуже штучно придумана машина так, що воздух не може дістати ся до середини. То спонукало мене запитати, звідки бере Армур кури?

— Ми маємо такі свої — відповів на то Місер. Маємо в ріжних сторонах на заході 400 ферм, де годуємо кури, робимо знамениті інтереси з яйцями і ріжемо що року п'ятнайцять міліонів курій!

Я не міг тому всему досить надивувати ся. Ми зайшли відтак до величезних холодників під землею, справдешних катакомб або якихсь підземних вазниць з тяжкими подвійними дверми з дерева та подвійними деревля-

львові і в Бракові з камінем в кишенях, отже вже з гори з каридостойним наміром.

Мимоволі насуває ся припущєнє, що єсть намір змусити власти, щоби ужили дальше ідучих средств безпечности, змусити, щоби виступила не лиш поліція, але й військо. Коли би оно зробило ужиток з оружия, легко може стати ся, що невинний прохожий станєсь жертвою своєї цікавости, що в заколоті жєнщина або й дитина буде позбавлена життя. Тоді обурєнє і заворушенє прибрало би очевидно широкі розміри, котре можна би легко використати для партійних цілій.

Нема гіршої тиранії, як тиранія товщи, в котрій беруть верх чувства ненависти. Они можуть легко звернути ся против людий иншої народности або иншого віроісповіданя, а перед тою небезпечностию остерігаю також суспільність. Я вказав, як важний обовязок єстає на суспільність — що же до обовязку, який тяжить на мені, можу Вас увірити, що з цілим спокоем, котрий дає мені перєсвідченє, що стоюти буду на основі прав і справедливости, із цілою енергією, на яку мене стати, сповню, що належить до мене.

Грімкі оплески роздались по промові Єго Ексц. п. Намістника і на тім закінчєно засіданє.

ними сїнами. Там висіли цілі стада волів, порозрізуваних на половину, красно і чистєнько приготовлєних до розсилки, а ціла армія робітників порала ся коло того, щоби їх накласти на малі вагони та вивозити на улицю, де стояли цілі поїзди залізничі, що мали їх везти дальше. На кождім вагоні видко випєсанє великими буквами імя Армура і Ски в Чикаго. Оба кінці тих вагонів наповнені в середині грудми лєду. — Ми зужитковуємо що року міліон тон лєду, а що дня тільки, клькьо міг би набрати великий пароход — пояснив мені Місер.

— А вагонів доставляє Вам чи не Шульман?

— Ні; ми робимо їх собі самі в нашій власній фабриці вагонів. Доси виготовили ми вже 10.000 вагонів! Я сподївав ся вже почути, що тота всеєвітня фірма фабрикує також чоботи і білє, цвяхи і скрині.

— Скрині? розуміє ся, що робимо їх самі. Та й бочки і вози наборові. Таке у нас єсть в руху десять тисячів возів наборових з двайцять тисячами коний, все то власність фірми. — Ну, я вже досить надивив ся. Мені ішов мороз по тілі, не лиш від студєного воздуха в тих підземних катакомбах. Я хотів вийти. Місер ішов попереду, але ми не могли довго знайти виходу. Тяжкі двері були замкнені, а другими отвертими ішло ся до вузких, понурих отворів до витяганя набору підносами; неясні, черво наві лампи цускали якраз тільки сьвітла, щоби де на ховекій землі не власти на купи зарізанних звірят. Ми вернули ся назад і наконець вийшли знову на двір, значить ся на густий, царний воздух, заповитрений воєю тельбухів і крові.

Так находив ся я клькє годин, оглядаючи величезну фабрику різнирку. Гадав би хтось, що то одинока така фабрика в Чикаго, в Америці ба й в цілім сьвітї. Тимчасом не далеко від Армурової фабрики побачив я другу з написєю Свіфт і Ска, як Армурова.

(Дальше буде).

Вісти політичні.

Справи парламентарні. — Страйк залізничний. — З Угорщини. — Подї в Росії. — Резолюція в Бразилії.

Сойми краєві, як доносять відєньські газети, будуть радити ще до 23 с. м. Коли відтак збере ся парламент, ще точно не знати, але вже тепер роблять ся приготовленя до него. Президент міністрів др. Гавч конферував онєгда з клькєма проводирями партій. Він приймав послів дра Бернрайтера, дра Люєгєра, дра Пацака і дра Крамаржа. Згадані послаи конферували також з міністром справ внутрішних гр. Біляндром-Райдтом, а др. Бернрайтер розмавляв також і з міністром справ заграничних. На тпх конференциях проводирів партій з шефом кабінету дром Гавчом розбирало парламентарну ситуацію і програму робіт під час надходячої зимової сєсїї. На першій плянї єгоїть справа реформи виборчої. Проводирів партій повідомлено о основах внеєєнь правительства в справі реформи виборчої, котра, як зачувати, має скасувати теперішню систему курпї. Що до самої програми робіт, то зачувати, що правительство має намір ще скінцем сєго місяця скликати Раду державну і зажадати від неї залагоджєня слїдуючих справ: провізорія бюджетова, угоди торговельні, континєнт рекрутів і квота на єпільні видатки. То суть т. зв. „конечности державні“. Скоро би парламент не залагодив борзо і в пору тих справ, то буде розвязаний, а правительство ужне незалагоджєної в пору реформи виборчої за платформу до нових виборів. Коли же парламент буде працювати, то буде ще дихати аж до червня слїдуючого року.

Страйк залізничний чп радше пасивний опір не прибрав ще великих розмірів і може бути, що не розширїть ся. Як з Відня доносять, поїзди залізничі відходять ще правильно. Доси укарано лиш одного із страйкарів в Будєвпєцях, з вини котрого поїзд товаровий заступив був дорогу поїздови особовому.

З Будапєшту доносять, що там від клькєх днів виринула в часописях і пропагує ся гадка утворєня нової коалїції на основі угоди з 1867 р. Сєю справою займає ся ревно клькєх політиків. Ходить навіть чутка, що група Андрашого, партія народна і фракція Банфїго мають виступити з теперішньої коштуєвєкої коалїції.

Петєрбургєска аґєнція телеграфїчна доносить о слїдуючих змінах в правительстві: Теперішній шеф департаменту скарбу, Шіпов, іменований міністром скарбу; товариш міністра скарбу Куттєр іменований міністром рільництва; товариш міністра скарбу Тімірязєв міністром торговлі; директор полуднево-західних залізниць Немєшаєв міністром комуникацій, а товариш контролєра державного Філософов іменований контролєром державним.

Розрухи в Кронштадті мимо урядового заперечєня були далеко грізнійші, як то в першій хвилі доношено, а причина була слїдуюча: Пів компанї маринарки збунтувалась була против своїх офіцєрів і єї арештовано та вєдєно до арештів на кораблі „Русь“. Коли їх відводжєно, почали они кликати до інших моряків: Братя, ратуйте нас, бо нас застрілять. Інші моряки кинулись тоді на поміч, відбили арештованих а узброївшись в карабіни, пішли

Раз намити біле ШІХТА МИЛОМ

мило з „ОЛЕНЕМ“ або „КЛЮЧЕМ“
більше значить
як кілька разів милити
звичайним милом.
ШІХТА МИЛО
єсть найліпше
і до праня найдешевше.

Новіє переконанє, що антикаря
Тірроґо бальсам і центофолії масть
ві всіх внутрєнних терїїнах, і п'ялюєнцї,
катарах, корчах, ріжпородних запалєнях,
ослабєлєвєх, забурєнєх в травлєнє, ранах,
при всєких ушкодженєх тїла і т. д. і т. д.
Кождїй при замовлєнє бальсаму або на
спєциальнє жаданє дїстанє гратїє книжочку
з тїсєлчєми ориґїнальнєх подїєк яко домовїй
пораднїк. — 12 малїх або 6 подвїїннєх
фляшоч бальсаму коштує 5 корон, 60 малїх або 30 подвїїннєх
фляшоч 15 корон. — 2 флякони масть центофолїї 3-60
К франко разом з опакованєм.

Прошу адресовати :

**Apotheker A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch.**

Тїх, котрї наслїдують і перепродують фальсїфікати,
будемо судово потїягати до вїдвїчалїности.

Дїстати можна у всїх бїльшїх антїках у Львовї і на провїнцїї.

БІЛЕТИ ІЗДИ

на всї залїзницї краєвї і заграничнї
продає

Аґєнцїя залїзниць держ. Ст. Соколовського,
Львїв, Пасаж Гавсмана ч. 9.

**5 корон і бїльше
денного зарїбку 5 корон.**

Товариство машин трикотєвїх до
роботи домашнїй пошукує осїб так
мужчин як і жєнщин до робїт трикотїв
на нашїй машинї. Проста і скоро ро-
бота домова через цїлий рїк. Наука
приготовляюча неоптїбна. Вїддалєнє
не має вїлїву. Роботи продаємо.

Товариство машин трикотєвїх до роботи домашнїй
ТОС. Г. ВІТТІК і Ст. Прага, Петєрєцїєв 7. I.—469.

Головна агенция дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львовї, пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає прєнумєрату і оголошенєя до всїх днєв-
никїв краєвїх і заграничнїх.

До „Народнїй Часописи“ і „Газети Львївської“ може
принимати оголошенєя виключно лиш сєя аґєнцїя.